

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

«Slovenski Štajerc» izhaja vsak drugi četrtek, datiran z dnevi naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati naprej. — Cena oznanil je za eno stran 32 K, za $\frac{1}{2}$ strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K, $\frac{1}{16}$ strani 2 K, $\frac{1}{32}$ strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inzerate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Kranju (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Št. 11.

V Kranju, dne 25. decembra 1904.

I. letnik.

Vsi naši somišljeniki, na delo!

Kdor nam pošlje sedaj naročnino za prihodnje leto, dobi letošnje številke brezplačno.

Štajerskim Slovencem!

S predstoječo številko zaključujemo svoje narodno delovanje v tekočem letu. Mi imamo zavest, da smo dosegli v tem kratkem času kolikortoliko za probujanje slovenskega naroda. Sicer pa ni naš namen, da bi se hvalili pred slovensko javnostjo, sodbo o svojem delovanju prepuščamo slovenskemu ljudstvu. — Naš boj velja v prvi vrsti slovenskim izdajalcem in prusofilskim Nemcem, ki na različne umazane načine izkušajo, da bi preslepili zlasti naše kmetško ljudstvo, katero hočejo spraviti polagoma v pruski tabor, katero bi pa slednjič pognali z naše slovenske zemlje. Boj se nam je vsilil, in mi smo primorani, da brezobzirno udrihomo po zapeljivcih slovenskega ljudstva.

Vsak, istotako i naš slovenski narod ob mejah, ima vso pravico do obstanka, sme napredovati in se osvoboditi spon, ki ga ovirajo pri njegovem napredku. Vsak posameznik bodi v tem oziru naprednjak in ako še nemčurji (narodni odpadniki) hočejo nazivati za kake vrle „naprednjake“ — jim to napačno veselje le pustimo! Naprednjak je oni, ki v resnici dejansko napreduje!

Časopisje je velikanska moč za vsak narod in je najboljšo sredstvo za doseganje narodnih pravic. Storili smo tedaj, ker se je misel in želja vseh zavednih rodoljubov, ustanoviti tak list, uresničila, krepak korak naprej in naj se tedaj ne najde obmejnega Slovenca, ki bi naši sveti narodni stvari nasprotoval.

Glavni namen „Slovenskega Štajerca“ je in bo vzpodbujati naš narod k narodni zavednosti, vcepljati mu narodni ponos, razkrinkati tajne hudobne naklepe in pobijati brezobzirno krive nauke, slaba načela in sleparstva naših narodnih nasprotnikov. Geslo „Svoji k svojim“ bomo neprestano uvaževali, da se bode naše ljudstvo tega tudi dejansko, čvrsto v lastno svojo korist posluževalo. Kmečkim sinovom vcepljali bomo več veselja do trgovine in obrti, da pridejo do boljšega kruha in se na tak način ustanovi tudi v mestih in trgih več narodnih podjetij; saj je znano vsakemu, kaj ravno vzdržuje toliko moč naših nasprotnikov.

Stremili bomo, da postanemo na lastni zemlji svoji gospodarji in da stremo umetno moč in vpliv peščice, ki nam gospodari ali gospodari hoče!

Izzigali bomo tudi nadalje z vsemi sredstvi rak-rano na slovenskem narodu — odpadništvo. Navdušiti hočemo vsepovsod naše ljudstvo za „proč od Gradca“, kajti vsak slovenski kmet mora uvideti, da nam nemška gospoda v Gradcu daje samo bree. Dokler bode Spodnještajerska zvezana z Gradcem, toliko časa bomo samo

Slovenci! Zahtevajte v vseh gostilnah „Slovenskega Štajerca“!

Takih gostiln, kjer „Slovenskega Štajerca“ ni na razpolago, se ogibajte!

sužnji nemške gospode. Zato pa moramo z vsemi močmi delovati na to, da se začne upoštevati naš klic „proč od Gradca“! Z združenimi močmi moramo iti v boj proti nemškim tiranom, ki se rede od slovenskih žuljev, kajti razkropljene, kakor smo sedaj, nas Nemec lahko vsaki čas pogoltne.

Ker ima „Slovenski Stajerc“ glavni namen zboljšati tužne razmere štajerskih in koroških Slovencev, prosimo slovenske rodoljube iz teh krajev, da nam pošiljajo v smislu našega programa pisane članke in dopise ter da nam na kratko poročajo zanimivejše novice iz teh dežel.

List ostane tak, kakršen je bil doslej, in upamo, da ga ni Slovenca, ki bi mogel delovati proti našemu listu.

Da dosežemo v prihodnjem letu večjih uspehov, v to pomozi Bog in sreča junaška!

Nekaj o c. kr. davčnem nadzorniku Oplustilu.

S tem napisom je prinesel «Slov. Narod» dne 7. julija t. l. iz Šoštanja članek, v katerem so se navedla dejstva c. kr. davčnega nadzornika v izvrševanju uradnega posla in o nastopu strank, katere so se pri njem pritoževale v uradu. Ta dopis je bržkone še vsakemu v dobrem spominu in vsak se bode spominjal, da je «Sl. Narod» iz kulantnosti prinesel popravek, katerega je vposlala c. kr. deželna finančna direkcija v Gradcu po takratnem vodju Feichtingerju. Že takrat je «Slov. Narod» omenil, da bomo prišli nazaj do naših trditev in to obljubo hočemo danes izpolniti.

Kako neutemeljen je bil popravek od strani višje oblasti, katera bi morala ne oziraje se na politično kvalifikacijo uradnika strogo preiskovati čine, kateri so se predbacivali davčnemu nadzorniku Oplustilu. Res je, da se je vršila preiskava od strani višje oblasti in da se je pri tej preiskavi dognalo v nekaterih slučajih, da so pritožitelji davkoplačevalci bili napačno poučeni in da niso bile njih pritožbe utemeljene in to le zaradi tega, ker niso v pravem obroku skrbeli za ureditev davčnega katastra. Resnično je pa tudi, da se je dokazalo in dognalo po znanem nemškomislečem c. kr. fin. svetniku Marinkoviču, da sta se c. kr. davčni nadzornik dr. Oplustil kakor tudi c. kr. davkarski pristav Jožef Ježovnik pregrešila zoper postavne predpise. Prvi se je namreč pregrešil in tako rekoč svojo uradno moč zlorabil v prid gotovih namenov od strani šoštanjskih Nemcev, in sicer s tem, da ni predpisal Heleni Volk davek, kateri je bil predpisati, nadalje, da ni bil predpisan Mihajlu Ferjanu osebni davek. Pregrešil se je tudi, da se je nasproti slovenskim strankam držal strogo uradnih predpisov, nasproti nemškim se pa ni poslužil istih. Pri tej priliki izrazil se je preiskovalni c. kr. fin. svetnik, da naj stranke oprosté, kajti Oplustil je še mlad uradnik in se mora šele naučiti pravilnega ura-

dovanja. Glede psovke «Schwindler» in «Schwindel», kateri izraz se je dne 24. marca t. l. v uradu v Slovenjem-gradu rekel v obraz davč. nadzorniku Oplustilu, izvedel je c. kr. fin. svetnik Marinkovič, da je resnično ta psovka bila izražena, a ne od gosp. Frana Rajsterja, kakor je on trdil, marveč od druge osebe, katere ime se zamore izpovedati le pred sodiščem. S tem je dognan dokaz, da je c. kr. davčni nadzornik Oplustil bržkone v bojazni, da dobi od višje oblasti zaslužen brc, hladnokrvno požrl sramotilno psovko, češ, dotični ne bodo imeli toliko poguma, da jo ponové.

Vidi se toraj, da je bil glede davčnega nadzornika Oplustila «Slov. Narodu» natvezeni popravek le neka prisiljena pretveza, ne da bi se upoštevala opravičenost javne pritožbe. Ne moremo zamolčati, da je to sramota za nas državljane, da moramo trpeti takih nezakonitosti in potuhe, katere dajejo podložnim uradnikom

Ponavljamo toraj še enkrat isto, kar je «Slov. Narod» trdil v članku z dne 7. julija, da je bila uradna oseba ali c. kr. davčni nadzornik Oplustil glede uradnega poslovanja psovan, da so se mu predbacivale nepostavnosti in da je iste hladnokrvno vtaknil v žep.

Kar se tiče davčnega pristava Jozefa Ježovnika, prepričal se je preiskovalni fin. svetnik Marinkovič vsled konfrontacije z verodostojno pričo in obdolženim pristavom, da jeres isti zlorabil uradno moč ter prigovarjal strankam, da naj ne prijavijo dohodkov. S tem dokazom je bilo dognano, da je naša trditev resnična glede omenjenega pristava, in sicer posebno z ozirom na občinske volitve.

Pridemo torej do konečnega zaključka, da so se vršile o priliki občinskih volitev v Šoštanju, posebno kar se tiče sestavljanja davčnih predpisov, nezakonitosti in da ne pomaga nobeden popravek, kajti po pričah dokazano je bilo preiskovalnemu višjemu uradniku, da so bile naše trditve, če že ne v vseh slučajih, kakor smo jih navedli v «Slov. Narodu», vendarle v nekaterih dokazane in to zadostuje.

Pri tej priliki ne moremo zamolčati naše začudenje, da c. kr. oblasti nimajo toliko stanovske značajnosti, da bi se iznebile uradnikov, kateri jim delajo nečast. Opiramo to obsodbo na izrek preiskovalnega c. kr. fin. svetnika Marinkoviča, kateri se je nasproti pritožujočim strankam izrazil, da za Ježovnika ni v Šoštanju prostora in da je dovolj zakrivil za kazni, ter se je tudi izrazil, da se bode gledal c. kr. pristava Ježovnika v kratkem potrebno ukrenilo; ta uradnik pa kljub tej obsodbi še tu uraduje. Ako višji uradnik pri preiskovanju napravi nasproti strankam že ustmeno obsodbo, ne moremo dvomiti na resničnosti njihovih izpovedb in pričakovati moramo, da se tudi kljub temu, da zadene kazni zagrizene nemškonacionalne pristaše, višja oblast ne bode upognila nemškim nacionalnim strujam ter strogo postopala proti obdolženim uradnikom. Imeli bi še mnogo gradiva, a za sedaj hočemo pustiti stvar pri tem slučaju; pripravljeni smo pa prihodnjč prinesiti daljša poročila glede kršenja zakona od strani drugih uradnikov, katerim je nemškutarija več kakor neomadeženost uradnika!

Rusko-japonska vojna.

Port Artur še ni padel.

General Steselj poroča z dne 19. decembra: 30. novembra so Japonci prvič navalili na Visoko goro (203 metrski grič), a so bili odbiti. 2. decembra so napad ponovili in je boj trajal neprestano polnih dvanajst ur. Naval je bil končno zmagonosno odbit. Noben napad še doslej ni bil tako ljut, kakor ta. Japonci so izgubili 20.000 mož. V carjevem imenu sem izrekel vsi posadki za ta junaški čin posebno zahvalo.

5. decembra so Japonci zopet naskočili Visoko goro, a so bili trikrat odbiti, končno se jim je pa vendarle posrečilo nas potisniti iz naših pozicij, kjer so takoj postirali puške na stroj. Vendar pa se sprva niso mogli držati na Visoki gori. Šele 10. t. m. so jo končno zasedli in jeli žnje obstreljavati pristanišče. General Čerpinski je na dobljenih ranah umrl. Posadka jo slejko prej polna nade v bodočnost in bo vztrajala do zadnjega.

«Daily Telegraph» javlja: Japonci so 3. t. m. naskočili neko portartursko utrdbo, okrog katere je bil napravljen 600 čevljev dolg in 300 čevljev širok jarek. Ta jarek je bil napolnjen s slamo, lesom in smolo. Ko so Japonci prišli tja, so Rusi ta goriva užgali. Več sto Japoncev je zgorelo. Pozneje so Japonci v malih oddelkih naskočili utrdbo in jo po ljutem boju z bajoneti zavzeli ter ujeli 300 Rusov.

Reuterjev urad poroča: Oklopnico «Sebastopol» je zadelo deset japonskih torped. Ladja tiči sedaj na plitvem dnu.

Kaj pripovedujeje iz Port Arturja
dospeli Rusi.

Rusi, ki so dospeli iz Port Arturja v Čifu, pripovedujejo, da poročila o poškodbi ruskih ladij v pristanišču večinoma odgovarjajo resnici, zatrjujejo pa, da se je Rusom posrečilo potopiti tri japonske torpedovke in eno oklopnico. Neki sel, ki je došel v Čifu, potrjuje, da se je pretekli mesec izven Liaotiesana potopila neka velika japonska vojna ladja. Čuje se, da je bil na krovu te ladje neki admiral, ki se je z njo potopil.

Položaj v trdnjavi ni daleko tako kritičen, kakor ga slikajo Japonci. Japonska poročila, da so oklopnico «Sebastopol» in topničarko «Otvažni» poškodovale japonske torpedovke, označujejo Rusi kot neresnična.

V Port Artur dohajajo opetovano kitajske džunke, ki so obložene z živili. Pretekli teden so pripluli v Port Artur trije veliki ameriški parniki, ki so imeli na krovu veliko množino živil in streljiva.

Pred koncem marca Port Artur ne bo padel.

Po sem došli poročili še ne more biti govora, da bi Port Artur kmalu padel. Japonci morajo vsak korak, za katerega se približajo, jako drago plačati. Ni mogoče, da bi Port Artur padel pred koncem marca.

Kuropatkin bo šel na pomoč Port Arturju?

V vojaških krogih v Tokiu, glavnem mestu japonske, sodijo, da ima Kuropatkin še vedno v načrtu osvobodjenje Port Arturja. Mir, ki je vladal zadnji čas ob Šahu, izvira odtod, ker pričakuje Kuropatkin nadaljnih pojačenj. Zamrznjene reke in zamrznjena tla, olajšujejo pomikanje čet, in zimska vojska se smatra za gotovo stvar. Rusi poizkušajo podaljšati svoji krili preko japonskih kril ter nameravajo preiti k napadu. Za Japonce je najboljše, ako čakajo.

Z mandžurskega bojišča ob Šahu.

Iz Londona poročajo dne 17. decembra: Neuradno poročilo z bojišča v Mandžuriji opisuje položaj ob Šahu sledeče: Od desnega ruskega krila se odpošiljajo od časa do časa močnejše patrulje v smeri proti Mohjapao na levem bregu reke Hun. — Pred kratkim je prekoračilo reko desno krilo. — Sodi se, da je ruska armada sedaj zopet tako močna, ko pred bitko pri Šahu; vendar pa bo Kuropatkin počakal še nadaljnih ojačenj, predno bo prišel z ofenzivo.

Iz Petrograda poročajo 17. t. m.: Novi tretji armadi, ki se sedaj vozi na bojišče, se bo pridilil posebno izbran, močan konjeniški oddelek, ki se je nalašč sestavil. To je novo sestavljena, mešana kavkaška divizija, ki obstoj iz elitnih kavkaških polkov ter je sestavljena iz kozakov prvega reda. Podrejena je povelju generalnega majorja Karčeva, ki je na glasu zelo energičnega častnika.

Dopisi.

Iz Ljutomera. Dne 8. oktobra t. l. vršila se je pred c. kr. okr. sodiščem v Ljutomeru po kazenskem sodniku dr. Clemenčihu (Klemenčič) kazenska razprava zoper okrožnega zdravnika dr. Cloupeka in kleparja Rižnarja zaradi prestopka zoper varnost časti. Ta razprava je zanimiva in pomembna zaradi občne veljave, ker se je žnjo neusmiljeno obsodilo spodnjestajersko nemškutarstvo in razkrilo nasprotje v političnem in pravnem življenju!

Naš bivši slovenski sodar «Johann» Loparnik, zastopan po c. kr. notarju Thurnu, je tožil zgoraj imenovana gospoda dr. Chloupeka in Rižnarja, zastopana po dr. Großmannu, zaradi dogodkov v Seršenovi gostilni na dan volitve v 4. štajersko deželnozborsko kurijo, dne 20. septembra t. l. Dr. Chloupek je prišel isti dan v Seršenovo gostilno naznanit gostom izid volitve v ljutomerski okolici in se je obrnil do «Johanna» Loparnika z vprašanjem, če je in koga je volil. «Johann» se je zarežal surovo: «Bračka!» nakar se je dr. Chloupek s studom obrnil od njega. Nato mu je Rižnar rekel približno: Ti, Loparnik, bodi jezen ali ne, ti si hotel že itak k Nemcem pristopiti, ko so imeli svoj shod pri Stermanu, pa te niso marali, ampak so te nagnali!

Naš «Johann» je pa tožil dr. Chloupeka, da mu je ta baje očital: „Vi ste šli z onimi volit, vi nimate med nami več poštenja in nobene pravice med Slovenci, vi niste človek, ker svoj narod zatajite!“ Akoravno je

tako očitane renegatu nasproti opravičeno, se je vendar pri obravnavi dokazalo, da dr. Chloupek z »Johannom« ni drugega govoril, kakor poprej navedeno, in da se je »Johann« tedaj nesramno lagal! Zaradi tega je bil dr. Chloupek oproščen.

Rižnar je pa za svoja očitanja nastopil dokaz resnice, vendar ni mogel dokazati drugo, kakor da je »Johannova« lastna žena, ki žnjim ni zadovoljna, ker po cele noči popiva (kakor renegati obče), se čez to pritoževala ter okoli govorila, da »Johann« namerava iti med nemškutarje, da se je že o priliki njihovega shoda ponujal, da so ga pa nagnali. Direktne dokaza pa Rižnar ni mogel doprinesti in zaradi tega je dobil kazen 30 K, ki je bila od c. kr. okrožnega sodišča v Mariboru potrjena. Jako zanimiva je utemeljitev te razsodbe. Ta se glasi doslovno: »To očitanje se mora smatrati žaljivim, kajti ne samo v političnem, nego tudi v zasebnem življenju velja vsaka neutemeljena izpremema mišljenja, naj se gre za karkoli, za znak omahljivosti, slabosti in breznačajnosti.« »Johann« Loparnik je po zapriseženi izpovedbi njegove žene Slovenec in ga je Rižnar po inkriminovanju izjavi nedvomno dolžil zaničljive lastnosti omahljivosti ter mu je očital politično izpremenljivost.

V tej razsodbi je jasno povedano, da je vsaki Slovenec zaničevanja vreden, ki svojo narodnost zataji, ki nima stalnega narodnega prepričanja. To sicer vsakemu človeku že njegova pamet pravi, da je zaničljivo in ostudno za vsakega človeka brez razločka narodnosti, če zataji svoj rod ali dela morda celo proti njemu za drugi narod! To se pravi v lastno skledo pljuvati, tepati po svojem lastnem životu, smatrati samega sebe le za kos blata brez vesti, brez duše. Tak vsega zaničevanja vreden renegat je zmožen vsega slabega, kar je le naravna posledica življenjskega naziranja vsakega renegata, kajti, kdor ne spoštuje svoje matere in njenega jezika, ta tudi samega sebe ne spoštuje in veruje le v svoje črivo telo, v svoj nenasiten žep in se pusti za svojo častilakomnost od drugih renegatov in propalic za nos voditi, kateri ga izkoriščajo in pošiljajo v boj zoper lastne rojake v prvih vrstah. Če v tem boju pade za svoje navidezne hinavske prijatelje, se ti ne brizajo več zanj, kakor da ga kvečjemu zataje kot svojega in ga odrivajo nazaj v one narodne vrste, katerih ne bi bil smel nikdar zapustiti, če je imel le toliko poštenja v svojem srcu, kakor črnega za najmanjšim nohtom.

Tako se je zgodilo z znanim pesnikom ptujskega »Štajerca«, na smrt obsojenim Muršičem, tako z mnogimi drugimi in se bo še z marsikaterim. Tako plačilo privoščimo od srca vsem renegatom. Pomilovati pa moramo nedolžni, revni slovenski narod, katerega mnogokrat drugi ljudje in narodi sodijo le po takih izvržkih, ker nimajo prilike, mnogokrat pa tudi ne volje študirati naše pošteno slovensko ljudstvo.

Sodnijsko je tedaj pribito, in ne samo za ljutomerske, ampak za vse nemškutarje, da bi bil »Johann« zaničevanja vreden človek kot renegat, kakor so vsega zaničevanja vredni sploh vsi renegati. In v vsakdanjem življenju? Ornig, Wratschko in drugi vrlih slovenskih starišev sinovi po Spodnjem Štajerju pa niso zaničevanja vredni, ker so renegati? Pošteni Nemci se jih

sramujejo in ne marajo o njih nič vedeti. Profesor Polzer, rojen in navdušen Nemec, jih je imenoval v Hamburgu za izvržek človeštva. Pristni Nemec se tedaj popolnoma strinja z našimi nazori o renegatih in kakor smo prepričani, da bi se profesor Polzer takih ljudi ogibal, tako nujno svetujemo vsem Slovincem ogibati se tudi takih renegatov, kakor garjevega človeka, da se ne okužimo na duši in na telesu. Pa naj te še tako ljubeznivo vabi v svojo gostilno ali prodajalno, slovenska noga naj bi nikdar ne zabredla čez prag renegatov, ki pelje do krive poti in lahko tudi v pogin.

In vam, »Johann« Loparnik, kličem z od vas samega dokazano izmišljenimi besedami g. dr. Chloupeka, da nimate med nami več poštenja in nobene pravice med Slovenci, vi niste človek, če svoj narod zatajate! K temu pripomnimo, da se je vaš lastni oče izrazil, da so vam ljutomerski nemškutarji plačali vse vaše dolgove. Zakaj neki? Morda ne za to, ker ste dober Slovenec!? Kar se Rižnarju pri obravnavi dne 8. oktobra t. l. dokazati ni posrečilo, da ste neznačajni nemškutar, posrečilo se mu bo morda zdaj, ko bo prosil za obnovitev kazenske obravnave. Mi smo z vami obračunali!

Iz Podčetrtka. Z današnjim dopisom iz Podčetrtka podati hoče naš list svojim cenjenim čitateljem sliko trga na slovenskih tleh, iz koje boste povzeli, kako žalostne razmere vladajo pri nas, kakor povsod tam, kjer napenja nemčurski živelj vse svoje moči, da bi si podjarmil in v sužnja napravil Slovence. Stopivšemu v trg rogajo ti nasproti pred vsem germanske besede iz občinskega urada in če izveš, da med požarnimi bramborci niti jednega ni, ki bi vsaj približno vedel, kaj je to nemščina, se nehoté moraš smejati, ko bereš: »Freiw. Feuerwehr«. Radovedni smo, kaj šele porečeš, ko izveš o ljudeh, ki uradujejo v tem uradu, ko izveš, kako zagrizeni nemškutarji hočejo biti nekateri prebivalci tega »vsenemškega« trga in napravil si boš sam lahko ob koncu dostojno sodbo. Le začniva na višini. Tukaj v gradu kraljuje, seveda na tujem prestolu in se šopiri nemški grajski oskrbnik. Ne bodem preiskoval njegovega pokolenja, in če bi on nas pri miru pustil, bi se tudi drugače ne brigal zanj; zdi se mi preneznaten, kajti repenčiti se in gospodariti na tuje stroške je vsakomur lahko! Žal, moram na dan z vestjo, da je to objednem naš župan! To je mož, ki vkljub svoji starosti kaže vedenje vseskozi pouličnjakov, ko prezira v javnih shajališčih svojo ženo in se po hlapčevsko zabava z ničvrednimi nemškimi devicami, ki ne razločujejo čisto jasno med mojim in svojim. — saj v to svrho ne dobiva zastonj 20 komadov ptujske giftne krote. — ki kratkoma tepta pravice Slovencev, prav nesramno skrbi seveda za svoj žep ter si s tujim denarjem stavi potem po drugih in skritih krajih svoje hiše. In pogledajte si trg, pogledajte, prosim, v občinsko blagajno in občinske listine. Povsod Slovincem spodtikajo malomarnost, a v našem trgu ne vidite, ve prazne »germanske« bučke, da je ravno vsled tega, ker je v nemčurskih rokah, skrajno zanemarjen glede cest, da nikdar, tudi v najtemnejši noči ne gori jedna ali druga svetilka. Seveda, te nočne svetilke motile bi različne gospode pri njih sramotnem nočnem poslovanju, in ker so sinovi tmine, zato tudi

ljubijo tmino; pa mi Slovenci ne tako! Občina sama, pod vodstvom tega moža je zadolžena do vratu in v občinski pisarni približno red, kakor tedaj, če pride svinja v zeljnik! Uradu se seveda v nemščini, pa nikar ne vprašujte v kakšni, kajti videl sem listine v nemščini, ki je podobna kakšni «kuheltajč» in jeziku mestnih šošterskih fantalinov. Takšen je uradni jezik slavnega našega nemčurskega župana in njegovih pristašev, ki zares spadajo v «Ausschuss» ali izmeček v Podčetrtku. Nižje doli v trgu je del, katerega temo pred svetom natančneje razkrivati me je sram in o katerem bi prav želel, da izgine lepega dne iz zemeljske doline z vsemi svojimi prebivalci, ki so mu dali ta značaj. Tukaj je glavni lokal naših nemčurjev, tukaj glavna gadjja zalega pristašev ptujskega «Štajerca»; tukaj je naprodaj ono «Štajerčevo» žganje in šnops in na razpolago ona giftna krota sama, o kateri vsi veste dovolj, kam da vodi s svojimi načeli. Tukaj streže tem Germanom stara devica ob strani invalidnega krčmarja pijačo v hrastovih vrčih — glejte nemčurski neumni fanatizem! — tukaj se godijo stvari zelo umazane in podle. Le sem zahaja neki nemški praktikant, ki se napije v tej luknji do brezzavednosti, potem pa kriči skozi trg po večerih — toda zato ni luči, da ne bi videli te junake — takšne nesramne pesmi, da ga najnižji človek ne bi mogel prekositi, da ne povem celo v katero vrsto živalij ga prištevam, če slišim njegov oslovski glas; to je tudi tisti pobalin, ki nosi zato orožje, da napada z nožem sredi dneva slovenske ljudi in razgraja na vse mogoče načine. Zares vreden uslužbenec svojega gospodarja in tebi mati Germanija le zamorem čestitati nad takšno drohalijo sinov. Priti nam je dalje v trgu. Že od daleč trpniči tvoja ušesa glas, kateri je vsakokrat gotovo znamenje nevihte in hude ure, in menda se naš pesnik po grobu obrača, če se sliši petje te-le sirene; «luna zija, kladvo pije». No, to ti je pač pristna germanka, ta naša dohtorica; rodom Slovenka in bivša kuharica, tolče danes jezik, ki ni nemški, ne slovenski, pač pa mora biti navzoča pri vseh germanskih svečanostih s svojo predobro prijateljico, ženo grajskega oskrbnika, in obe spremljani še od imenitnejšega njih kavalirja, našega šulferajnskega podučitelja. A tam na nemških veselicah izda se denar, ki ste ga odtrgali ubogemu slovenskemu delavcu ali krčmarju, če pridete v gostilno in zahtevate tam na prav umazan način za nekaj filirjev tolikanj jedij, da bi se nasitili. Slava neumrljiva tej nemški trojici! Ne veliko boljša in podobna njej je naša podomače «baronica Lederschmier». Tale ženica, katere mož je celo tako učen, da bere ptujskega smrdljivca celo narobe, katera menda približno prav nič ne ve, ta le hujska slovenske kmete proti slovenskim poslancem, češ, kaj bo dohtar za kmeta storil. Svetoval bi ji, vzeti rajši metlo v roke in domov za peč, kakor pa vtikati se v stvari, katere še niti ne razume. Dalje ob cesti naletimo na različne obrtnike, ki imajo seveda nemški napis, kakor «Scheider», a živijo od denarja, ki jim ga prinese Slovenec v hišo. Vprašam vas, ali je pošteno in lepo od vas, vi obrtniki, in ste li vi značajni, če se sramujete maternega jezika in mislite, da se bodele prikupili z vašimi napisi nemčurskemu županu! No, saj vas itak izkušnja dovolj uči, koliko hlač si je že dal napra-

viti nemški grajski oskrbnik pri enem ali drugem od vas. Torej, kaj še čakate? Proč z nemškimi napisi in nad slovensko hišo naj se blesti slovenski napis! — Nazadnje moram vsekakor omeniti še vzor teh nemčurčkov, ker sicer bi imel greh, če se ne bi dostojno spominjal Bobnerjevega Tončka, ki je zlasti priljubljen pod imenom «Spielgeist»; zakaj tako, ni mi naravnost znano, pač pa mislim, da se je rad bavil z neko nepošteno lastnostjo pri igranju. To je seveda celo duševni in moralni berač, a zvest pristaš našega župana; slovenski jezik kvarja nalašč, a prave nemščine še nikdar slišal ni in vendar fantazira vedno o svojem blaženem tajč! — Tale največji hujskač je seveda ud slavnega «Ausschussa»; občinski sluga in policaj objednem; a vkljub svoji visoki službi iskati si mora ugleda in pomoči pri svojem gospodu in šele nedavno je skupil prav pošteno od nekega mladega dečka radi njegovega neumnega vzbujanja proti Slovincem. — Evo ti v velikih potezah sličica Podčetrтка; tako daleč prišel si, Podčertek, dasi si izvolil takšne ljudi, ki bi te naj vodili in zastopali na zunaj in skrbeli za red, med tem ko so sami najbolj potrebni, da bi se strogo nadzorovali, ker sami delajo največji nered in pripuste celo nepostavne reči; to so nadalje tako smetljive glavice, katerih nobena nima trohice samostojnosti, možje, ki so duševno tako ubogi, kakor cerkvena miš, ki jih mora po 5 in 6 in še s pripomočjo nezrelega gimnazijca klepati in kovati na enem članku zoper Slovence, da se pošlje potem celjski vahterici, kateri list nekam drugam spada, ne pa bodisi v kakšno hišo že! Slovenci Podčetrčani! mislim, da je skrajni čas, da se postavimo na noge, da se zavedamo s tem, da pridno delujemo na narodni podlagi, pred vsem pa izogibljimo se teh nemčurskih barab in podpirajmo le vrle naše slovenske obrtnike! Na delo torej!

Od Device Marije v Puščavi. (Kje je naš narodni ponos?) Tako sem zdihoval, ko pridem slučajno na puščavsko pokopališče, ter ondi pregledaval nagrobne napise. Seveda sem skoraj polovico zapazil nemških napisov, in čujte, celo pri takih, kateri so v svojem življenju na slovenski strani, ali pa da so bili popolnoma nevešči nemščine. Pa saj bi ne jemali to za zlo, ako bi bila Puščava nemška, pa kakor se mi je zatrjevalo, je Puščava popolnoma slovenska fara, pa vendar toliko nemških napisov na pokopališču. Žalibog da je dandanes mnogo, mnogo takih narodnih zaspancev in mlačnežev, kateri mislijo in se celo ponašajo s tem, da je baje to takorekoč «nobel», da napravljajo kjerkoli nemške napise; češ, da si bodo z nemškimi napisi več ugleda pridobili med ljudstvom. Ali, če resno pomislimo, je to ravno narobe in nespametno. Poglejmo Nemce in druge narode, kako oni spoštujejo in čislajo svoj materni jezik; le mi Slovenci naj bi se tako daleč spozabili, da bi se našega milega slovenskega jezika sramovali očitno pred svetom pokazati. Slovenci, tako ne sme biti dalje. Odpravimo te naše narodne napake ter se povsod zavedajmo in pokažimo javno, da smo Slovenci, pred katerimi se zadnji čas, takozvani nemškutarji od strahu tresejo.

Narodni opazovalec.

Iz Ljutomera. Pretečeni teden v soboto dne 10. t.m. sem se peljal po nekem opravku z večernim vlakom v

Križevce. Pridem v čakalnico in tam slišim igrati nekega kmečko oblečenega Šolarja na goslih pesem «Wacht am Rein». Njemu je jako zadovoljno pritrjeval neki nemški potovalec, kateri je najbrže obesil našim narodnim trgovcem nemškutarskega blaga. Na moje vprašanje, kdo ga je naučil igrati to pesem, mi odgovori: g. učitelj Leopold Voller. Ah, tako je, sem si mislil v duhu, zopet ena slovenska otroška duša zapeljana, zopet se vzgojuje zoper lastne ljudi — hudi janičar. Seveda učitelj Voller, po domače fogelšek ali ljutomerska žaba — ta je ta pravi. Kaj pa je takemu učitelju-hajloviču za moralčno vzgojo mladine, kaj je njemu, da bi otroke vzgojeval v poštenem duhu — če ugotovi samo svoji slepi strasti, če otroka za celo življenje odtuji rodному jeziku in vzgoji značaje kakor Mursec. — In to «nepriistranski» in nam Slovencem «naklonjeni» c. kr. vodja glavarstva ve vidi, kot predsednik okrajnega šolskega sveta to trpi in nazadnje še zagovarja. Ali ne veste, g. okrajni vodja, kam bomo prišli? Ne znate, kaki duh veje v vašem okraju in vi se še očitno stavite na to nemškutarsko stran? Kdaj boste spoznali, da ste grešili in takrat bo že najbrže prepozno. Sploh bi se o tej šoli dalo pisati cele kronike. Sladka gospa učiteljica Nemec i. t. d.

Iz Kapele pri Radgoni. Da je postalo glasilo ptujskih šnopsarjev tudi glasilo spodnjestajerskih morilcev, je jasno dokazano; zamorec se hoče zdaj prati in vsi nemškutarski listi na Spodnjem Štajerskem mu pomagajo, da, celo graška «Tagespošta», ki hoče veljati kot glasilo štajerske nemške inteligence, se je zavzela za «kroto» in na najpodlejši način obrekuje naše slovenske voditelje ter izkuša zvaliti z nesramnim natolcevanjem krivdo ubojev na poštene Slovence in pravi, da tam, kjer so volilci pri zadnji deželnozborski volitvi volili dičnega g. dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja, da se je ravno v tistih krajih vršilo to leto največ ubojev. Dokazov za to seveda ne navaja nikakih, ker jih nima. Pač pa je jasno, da je ravno obratno resnica. Evo toraj par dokazov iz našega kraja: V Noričju sta bila glavna agenta za «ptujsko kroto» brata Franc in Alojzij Zingovič. Eden teh bratov (že preje večkrat kaznovan), je dobil pred kratkim zopet 21 mesecev težke ječe pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru, in to radi tatvine in težke telesne poškodbe. Mater teh agentov pa so pred dvema letoma ubili «Štajerčevi» bratci iz Wratschkovega gnezda. V Očeslavcih je pri zadnji deželnozborski volitvi oddalo 22 volilcev svoje glasove za renegata-pijanca Wratschkota in le 2 za dr. Ploja; tam je lansko leto fantalin, ki je bil naročen na «ptujsko kroto», s koso odsekal svojemu sosedu roko. V Rihtarovcih se je oddalo 30 glasov za Wratschka in 4 za dr. Ploja. Tam imajo za župana Kajdiča, ki je bil pred leti 6 mesecev zaprt zaradi goljufije; v tej vasi je lansko leto «Štajerčev» pristaš Franc Lenartič zaklal svojo ženo in ravno v tej vasi letos zopet hlapec Ferd. Müller svojega gospodarja Herica. Tudi ta si je nosil «Štajerca» od svojega gospodarja in v hlevu pri konjih zajemal iz njega evangelij, medtem ko cerkve več let od znotraj ni videl. V Hrastju je oddalo 81 glasov za Wratschka in 3 glasove za dr. Ploja. In čuj zdaj, nesramna obrekovalka, tam so se v teku tega leta izvršili med samimi

«Štajerčevimi» učenci trije uboji. V Rožickem vrhu pa so prišli ravno te dni na sled tatinski družbi, ki se rekrutira zopet iz samih «krotin» pristašev. Zato pa «gliha vkup štriha»! To je toraj kratka slika «Štajercijanskih» miroljubnežev iz našega okraja in, kakor v našem, taki so ti nemčurski izdajalci tudi po drugih krajih. V dno duše naj bode toraj sram tiste, kateri hočejo prati ptujskega zamorca, listič šnopsarjev in morilcev.

Iz Slovenjigradca. (Nemčurska nehvaležnost.) Kdo ne pozna Fuhsovega Janeza iz Pameč, tistega Janeza, ki se ponosno bije ob prsa, rekoč: wir nemčuren! Ko je prišel v Slovenjigradec, je bil ponižen kakor božji volek. Ljudem se je prilizoval, kolikor je mogel, da jih je več spravil v svojo trgovino. Ko so mu pa slovenski kmetje nanegli že dovolj grošev, tedaj je pa pokazal svoje rožičke; iz Slovenca se je čez noč izpremenil v trdega Prusa. Odslej tudi ni bil več tako prijazen s kmeti; začel je zahajati v prusko družbo. Nemčurji so ga potem izvolili v občinski svet, kjer samo posluša, kakor Štuger v deželnem aboru. — Pred kratkim je bil Fuhsov Janez v večji družbi v neki gostilni. Govorilo se o tem in onem — seveda nemško —, slednjič celo o zidanju in apnu. Pri tej priliki je imel slučajno Fuhsov Janez besedo, a groza — hipoma mu zmanjka nemške besede in izrazil se je takole: «na diese apno, diese apno, wie sagt man schon glei af deutsch, diese apno?» Nemci so res lahko ponosni na take «stramm deutsche Brüder», mi jim jih prav nič ne zavidamo. Slovenski kmetje naj pa pazijo, kje bodo kupovali, da si še več gadov ne izrede, kakor so si jih že!

Iz Središke okolice. Središka okolica meji vzhodno na Medjimurje, južno na Dravo, zapadno na Ormož in severno na sv. Miklavža. Jezer v okolici sicer ni, pa kaluž — mlak — je precej. Umevno je, da rib ni v kalužah, pa žabe — giftne krote — se rede. Zalega je bila na Grabah pri trgovcu g. Jožef Löwi. — ime pove, kakega rodu je. On je bil eden prvih, ki je «giftno kroto» iz Ptujja zasejal v druge kaluže, na Grabe, Obriš, Šalovce kakih deset. V Središču pa «giftno kroto» blizo dvajset Nemcev boža. — Za danes jih ne imenujemo. — Čuditi se je, kako zavedni in vrli Slovenci morejo zahajati v take šlacune, kjer «giftna krota» kvaka. Ti, ki božajo «giftno kroto», so volili večinoma Wratschka; ti pri vsaki priliki, v vsakem društvu koljejo blaženo nemščino. — Slovenci, ne družite se z njimi, da Vas ne okužijo! Podpirajte samo naše ljudi, ne pa nemškutarjev!

Iz Dobrne pri Celju. Lepega Friclana ne bo več na Dobravi. Napovedal je konkurzek in tako je konec njegovega gospodstva. Visoko je zajahal svojo nemčursko kobilico Friel Malenschegg, pa sestradena «mrha» je razrezgotala, mahnila z repom, parkrat poskočila in Friclek leži v grabnu. O joj! Friclek, kaj pa sedaj? Kako že pravi pesmica? «Poprej sem nosil cilinder!» Ja, ja, nam je zelo žal, pa ne moremo pomagati. Žametnih hlačic ti ne moremo kupiti, zakriviljenih peres pa na Dobrni ne prodajajo. Morebiti, da jih ima tvoj prijatelj Avgust, pa ta jih hrani za — sebe. Joj, joj! Žalostna so sedaj srca na Dobrni, da še nikoli tako! Komu bi se pa tudi Friclek ne smilil?! Tako veselo je bilo včasih pri «Styrii».

Najlepše »petje« se je razlegalo vsak teden skozi sedem dni od zore do mraka, od mraka do dne. Če so tupa-tam letele steklenice, ali polena, ali se bliskali noži, kaj za to?! Na to so različni mojstri, »g'seli« in »lerpjebi« navajeni. Zato pa je tem večje »jamranje« za Frielnom. Kaka mora biti samo žalost vrb-kih »pjebov«, ki so v »Styrii« imeli marsikateri literček, pa tudi »faslček« — zastonj! Kam bodo zahajali sedaj, da bi si napijali korajže zoper »Bralno društvo«?! — Kake solze pa mora pretakati šele naš »fajerber«! Svojo sobico so imeli tam z nemškimi napisi, a sedaj? Kje se bodo zbirali in pripravljali na boj zoper Slovence, od katerih nočejo živeti?! Da bi le kdo ne zbolel same žalosti! Bojimo se posebno za »pisatelja«. Hrastovo listje za ponosno na eno uho pokvečenim klobukom mu je usahnilo pri strašni novici. Ravno je pisal zgodovino dobrnskega »fajerbera«, katerega častni ud je mislil kmalu postati, a pero mu je padlo iz rok, drži še samo »krigle«. Kaj bo pač pisal o tej neizgodi, ki je zadela dobrnsko pijano in smrdljivo nemškutarijo?! Nekaj zapisati mora, to zahteva njegova pisateljska kri. Veš kaj, »pisatelj«? Sedi za hrastovo mizo, primi zopet pero v svojo desno roko, namoči ga v nemško črnilo in napiši bivšemu Frielnu nagrobnico tako-le:

Friel bil je fest gospod,
Hrustal je slovenski rod,
Predno pa je vse podavil,
Ga konkurz je v jamo spravil!

Iz Brežic. (Nekaj našem nemčurskem trgovcu Francu Matheisu.) To je tisto človeče, katero se postavlja, da je mogočnej v Brežicah. To je tisti možak, kateri hoče uničiti vse slovenske trgovine! To je tisti mogočnej, kateri upa nemški dom »Pufstein« vzdrževati na lastne stroške! To je tisti prodajalec moke »celjskega smrdčega mlina«, kateri podpihuje svojega na pol naslednika Schwera, naj z največjo strastjo agitira za »smrdeči mlin«! In sploh, to je tisti človek, kateri bi vsacega zavednega Slovence prebodel z očmi, ampak edino le kmet mu je najljubši, kateri se mu žalobog spusti na li-manice. Kmetje, proč od tega, izogibljite se nemčurjev s senenim vozom. — Samo da iz te moke ne bode nič kruha, nas razumete, gosp. Matheis! — Ako se štejete za mogočnejša v Brežicah, ne smete misliti, da s tem kaj dosežete, — nič — to je baharija. — Ako mislite uničiti slovenske trgovine, se zelo motite, kajti tistih par tisočakov, katere so vam slovenske in hrvaške kokoši navalile in tisti krajcarčki, katere so vam dosedaj nanosili nevedni kmetje, znajo kmalu splavati po Savi, potem pa znate iti v duplo »Pufsteina« in se tam zabrkni kakor jazbec, otročičke pa zabijete lahko v »škatljico«, dokler se jih dobri ljudje ne usmilijo, saj jih imate kakor »kočevarskih grehov«.

Kmetje, izogibljite se vseh nemčurskih trgovin, kajti v taci trgovinah vas samo ogulijo za denar kakor »farizeji«; saj imate zadosti slovenskih trgovin z bogatimi zalogami n. pr. Franc Varlec, Uršič & Lipej, Jos. Zevnik, Umek i. t. d. in razširjajte med seboj geslo »Svoji k svojim!«, kajti le tako bomo mogli onemogočiti nemškutarstvo v Brežicah, nad vami je vse ležeče, povsod pa rabite geslo »Svoji k svojim«.

Še več imenitnih navadice ima ta jajčji baron, a za danes omenimo samo še eno, namreč sedaj v teh dolgih nočeh grunta in tuhta, kako bi namreč dobil denar za »Pufstein«, a kunštna glavica nikoli ne miruje, posebno sedaj ne, ko mu gre trgovina rakovo pot, zabava se namreč z giftno koto, a ne tako kakor pred par leti, da jo je vsaki ženski utaknil v košarico, ampak sedaj stane pri njem ptujski »Štajerc« 2 vin. »Sla kola lomi«, si misli, da si nekaj prikrije tistega denarja, katerega izdaje za znamke, tisočrim prošnjam za »Hotel zum schwarzen Adler«. — Ali se tisto službo ne opravljaš dobro, še toliko ni s teboj uboga koto naberačila, da bi bil »Pufstein« pokrit z novo opeko. Pač glej, uboga giftna koto, da ne prideš v kratkem gluha in nema v Gradec v »Feldhof« in za teboj nekdo drugi . . .

H koncu pa, gosp. Matheis, ne postopajte tako z Slovenci, drugače bomo začeli z brezobzirnostjo, in naš list ne bode izšel brez vašega imena. Za danes dovolj, prihodnjič več! All Heil, ni li res gospod Matheis, saj smo v Brežicah na Pruskem — — —

Spodnještajerske novice.

Ponesrečeni shod proti slovenski obstrukciji. Shod proti slovenski deželnozborski obstrukciji, katerega so sklicali 18. t. m. mariborski Nemci v Maribor in o katerem so po nemških časopisih sanjali, da bo »manifestacija« proti slovenskim poslancem, se je jalovo izvršil in je bil — blamaža za prireditelje. Slovenskih volivcev, ki naj bi obsojali obstrukcijo slovenskih poslancev, ni bilo. Navzočih je bilo okoli 300 ljudi, med njimi nekaj »Štajarčevih« pristašev in možje kakor Kresnik, Narodno zavednih mož ni bilo nobenega, kar dokazuje strogo disciplino med Slovenci. Največ je bilo soc. demokratov, ki pa niso glasovali za resolucijo proti obstrukciji. Ostali udeleženci so bili nemški burši, magistratni in privatni uradniki ter poulična fakinaža. Ta edina je glasovala za Girstmayerjevo resolucijo. Predsedoval je Štieger. Glavni govornik je bil Girstmayer, ki se je pa več bavil z duhovščino, nego z obstrukcijo. Duhovščino je najnesramnejše napadal. Govorili so še Pfrimer, Ornig, soc. dem. Vidmar, ki je edini govoril slovenski, soc. dem. Muhič, od kmetov Škof, ki se je pa svojega nemškega govora, ker nemščino slabo razume, tako slabo naučil, da ga ni nihče razumel. Tudi Štieger je nekaj v brado govoril. Razumelo se ga ni. Ker je iz mesta razun soc. demokratov bila na shodu edino-le fakinaža, se je Girstmayer jezil, zakaj meščani ne pridejo na take shode. Opoldne je bila komedija končana. Gg. voditelji so se vsedli k polnim mizam, fakinaža je pa lačna tavalala okolu. Druge nesreče ni bilo.

Štajerski deželni zbor je sklican na dan 28. t. m.

Ponesrečen beg iz preiskovalnega zapora. V Celju je vrget v preiskovalnem zaporu se nahajajoči Blaž Pepe iz Št. Lovrenca pazniku Sagoričniku, ko ga je ta peljal od preiskovalnega sodnika, pest od zidu odkršene malte v oči ter pobegnil. Na stopnjicah sta mu prišli nasproti dve osebi, s katerima se je srdito boril, a je podlegel.

Drevo ga je ubilo. Dne 7. t. m. so trije delavci iz Rudečbrega, med njimi je bil France Krampl, sekali les. Dva sta ravno prežagala stoječo jelko, in tretji, ki je nadzoroval, je zaklical Kramplu, naj pazi in preneha žagati, ker bo jelka padla. Nenadoma se drevo zvrne. Krampl ni mogel pobegniti in veja ga udari ter vrže ob tla. Čez poldrugo uro je umrl; zapustil je vdovo s tremi otroci.

Od Sv. Trojice v Slov. goricah. Cerkveni tatje se pojavljajo. Prve dni decembra je v trojiški cerkvi neki lopov razbil nabiralnik pri oltarju sv. Frančiška in odnesel nabrano miloščino. Veliko čez eno krono ni dobil. Isto se je zgodilo v Negovi, samo z večjo škodo. Zato pozor! — Umrlo je pri Trojici v enem tednu decembra sedem oseb, trije odrasli in štirje otroci.

S Koroškega.

Nemčurski učitelji, naši grobokopi.

Julij Cezar je imel svojo »deseto legijo«. Žujo je prodiral in zmagoval povsod. Ni ga pustila na cedilu nikdar; če je drugo orožje, če so druge legije omahovale, je poslal svojo slavno »deseto« v boj in zmaga je bila gotova. — Tudi naši nemčurji, cela naša vlada, od zadnjega občinskega sluga do deželnega glavarja in predsednika, vsenemško učiteljstvo od zadnjega podučiteljčka, ki na prstih svojih rok šteje svoja »službena« leta ter v britki onemoglosti preklinja večkratni fiasko pri izkušnjah sposobnosti, gor do silnega nadzornika Palla, — vsi imajo svojo enoinisto deseto legijo, s katero nastopajo košato, prodirajo in zmagujejo. A proketo žalostna figura, vražja pošast je ta »deseta legija«, pravi hudič v podobi puhle fraze!

In ta fraza je: Slovenci sami zahtevajo nemške šole. In to je njih ultima ratio! Zadnja pomoč, njih kol v sili. Če z jasnimi dokazi, s pedagogičnimi zaključki, z naravnimi, narodnimi in postavnimi zahtevami takorekoč prisiliš vsakega nasprotnika ali uradnega zastopnika, da mora priznati, da mora slovensko ljudstvo dobiti svoje šole, svoje učitelje, če vidi jasno, da mora kapitulirati, tedaj pride njegova zadnja beseda: Saj Slovenci sami hočejo nemške šole! In vsaka nadaljna beseda je bob v steno! In s to frazo, s to lažjo kratkomalo hladnokrvno odbijajo vsako domoljubno prošnjo in zahtevo. In s to lažjo operirajo vsi nemčurji in vse oblasti v deželi. Nemčurski selski paše, nemčurski občinski zastopi, vsi učitelji, vsa okrajna glavarstva, deželna vlada, nemčurski poslanci, vsi tepajo in koljejo naš rod že vsa leta ustavnega življenja s pomočjo Mefista v frazi: Saj Slovenci sami želijo nemške šole, nemško kulturo. Vse naše prošnje, vse naše deputacije, vsi koraki naših poslancev so morali obstati pred to skalo.

Vraga! Ali so pa izgubili koroški Slovenci že zadnjo iskro narodnega ponosa, da se ne ganejo siloma v orjaškodivjo ustajo, da bi zarjovel klepetuljam na ušesa:

Mi Slovenci hočemo svoje šole!? Narodnega ponosa bi že še bilo, a razkropljen, raztrgan rije za domačo mizo. In vzbujen narodnjak — to je vam deželnonevaren puntar v očeh nemčurskih oblastev. Vsi nemčurji, vsi časniki ga napadajo. Pravcati alarm zatrobijo zoper njega po deželi in nesramnih denuncijacij ni konec. In kar je najhujše, imajo nemčurji, nasprotniki v vsakem kraju, v vsakem kotu svoje agente. Nemčurski duh se je na Koroškem že udomačil, da, on že gospoduje. In kdo ga je usejal med tem, ko so domači spali? Kdo ga je privlekel? — Učitelji!

Celovsko učiteljsiše bodi proketo! Odtam pride vse naše narodno zlo. Tam je pruska filijalka, semenišče germanizatorjev, vzgojevališče naših janičarjev. Če stopam po kolodvorskih ulicah mino tega laži-tempelja, pljunem gorjanski fej in le s silo zabranim kosmati kletvi na dan.

In cela slovenska stran je že preokužena z nemčurstvom. V vsaki večji vasi je šola velikanska palača; povsod po dva ali več učiteljev. Vsi pangermani! V gostilnah trobijo vražje nauke; po hišah hujskajo »tajč und laj tajč«. »Wochenblatt« pride, »Frajestimen« in ves vrag. »Švorcer«, »bindišer« in »fortšrit« postaja bojni klic! »Südmark« priroma, nemški »šulferein«, »fajerber« in »gauferraju«. In učitelj je povsod Mefisto, povsod sekreter in »šriftbart«. In na ta način barantajo ter podpihujejo: »hajteutog mus jo jeder tajč kinen!« Brez nemščine Slovenec še »mosktatfejik« ni. In v ta rog trobi dannadan, porablja priliko za priliko, — nove miče, tuje vleče — in vse verjame in trdi: prav, otroci naj se v šoli nemški uče! Zraven pride še kup obrekovanj: »bindišarji«, farji črni i. t. d., hočejo čisto slovensko šolo, jim smrdi vsaka nemška beseda, in naši moške se rečejo nazadnje: vse imajo Slovenci prav, le šola naj bo nemška, saj slovenski znajo otroci od doma. In kdo se najbolj smeji? Nemčurski učitelj! Na vse distance zmagoslavno zatrobi: Slovenci sami želijo nemške šole! Zato pa žanje hvalo in častno priznanje od zgoraj. Preklicano malo gledajo nadzorniki na splošni učni vspeh v materijalijah pri šolarjih po Slovenskem. Da le otroci gladko nemški blebetajo, pa je dobro. In po tem se ravna tudi učitelji. Največji škandal jo to, da najdemo toliko otrok, ki po osemletnem vestnem obiskovanju ljudske šole se brati in pisati ne znajo. Komaj da znajo za silo pisati svoje ime. In to je resnica! Tak učni zistem imamo mi koroški Slovenci. Če hodiš po slovenskih vaseh ter srečaš večje šolarje, jih boš slišal medseboj nemški govoriti. Samo nemščina se jim vtepava v šoli.

Nismo sovražniki šole, ne, srčno kri bi dali za pravo ljudsko izobrazbo, a pri takih razmerah pa moramo izjaviti: vrag vzemi tak zistem in nemčurske učitelje žnjimi! Grobokopi so našega milega naroda, ugonobljajo nam naš cvet, mladino, in kaj bo s to mladino, če doraste, ker jo imajo od mladih nog v rokah, če so že stare možake pripravili do tega, da se upajo v njihovem imenu izjavljati: »Slovenci sami hočejo nemško šolo!« Mi pa hočemo le slovenske šole, v katerih se nauče naši otroci tudi nemški!

Raznoterosti.

Naprej, naprej, naši prijatelji! Naznanjamo, da bomo le še do prve številke prihodnjega leta pošiljali vsakomur brezplačno skoro vse letos izišle številke našega lista, kdor nam med tem časom pošlje naročnino za prihodnje leto. Vzpodbujajte drug drugega, povejte svojim sosedom, ki še niso naši naročniki, da si list takoj naroče in da dobe obenem že vse izišle številke zastonj i. t. d. Lepa prilika se s tem nudi vsakemu, osobito sedaj o praznikih. Kdor je naš list bral, se je gotovo prepričal, da je naš namen lep in čist.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vošči vsem soboriteljem in naročnikom uredništvo in upravništvo „Slovenskega Štajerca“.

Našemu g. dopisniku iz Šmarij pri Jelšah. Od najverodostojne strani se nam poroča, da sta bila v dopisu iz Šmarija pri Jelšah v 10. številki našega lista neopravičeno napadena g. Ivan Debelak ter hranilnica in posojilnica v Šmarju. Naš namen nikakor ne more biti, da bi se mi napadali naše narodne može in naše narodne zavode, ki imajo itak dovolj prestati od naših »ljubeznivih« Nemcev in nemčurjev. Naše cenjene dopisnike, zlasti pa gosp. dopisnika iz Šmarja pri Jelšah nujno prosimo, da opuste napade na slovenske može, kajti s takim postopanjem dajemo sami sebe Nemcem in nemčurjem v zobe.

Jurjevčani orehovskemu Wratschku za božično darilo. Orehovskemu Wratschku se je začelo mešati in mračiti v možganih; neka posebne vrste steklina se ga loteva. Napadati je začel na javni cesti v Orehovcih mirne ljudi, kakor stekel pes. Nedavno je hotel objesti jurjevškega nadučitelja g. Mihelčiča, katerega se je lotil z besedami: »Kaj pa ti tu delaš med nami nemškutarji, idi med „bindisarje“, mi takih ljudi v nemškutarskih Orehovcih nočemo!« Pridrtil je v srajci in razoglav iz svoje hiše ter je hotel braniti g. Mihelčiču nadaljno pot v Radgono.

Kakor čujemo, toži g. Mihelčič, vendar dvomimo, da bi kaj opravil, ker Wratschko se lahko zagovarja, da je zbolel na steklini, da tedaj ni pri pravi pameti. Mož postaja vedno nevarnejši, ker sme v svoji steklini početi, kar mu drago. Pred kratkim je tožil visokošolca g. M. Herica iz Vučjevesi, ker ga je le-ta imenoval »kozla« in nemškutarja. Sodnik je g. Herica obsodil zaradi »kozla« na 20 K globe, ker je uvidel, da Wratschko po postavi ni »kozlel«; oprostil je pa zaradi »nemškutarja«, ker se je prepričal, da je Wratschko »deutschfreundlicher Slovene«, kar se pravi, da je po mišljenju res nemškutar. Seveda je Wratschkova čast s tem »oprana«, ker mu je sodnik zagotovil, da ni »kozlel«, ampak Slovenec, ki je Nemcem prijazen — prijaznejši kakor Slovincem. Zakaj se je Wratschko čutil užaljenega z besedo

»nemškutar«, nam potemtakem ni nikakor jasno. Njemu samemu menda tudi ne, ker sploh nima nobene razsodnosti več. Sicer bi moral že davno zavohati, kar drugi ošlatajo, da se namreč okoli njega vse podira. Mi Jurjevčani smo se ga rešili v naši občini, vrgli smo njegove podrepnike na smetišče in med staro šaro. Kakor čujemo, se mu je slično godilo v kapelski občini in kakor vemo, bo tudi v rihtarovski občini izgubil svojega »poštenega« prijatelja, — župana Kajdiča z njegovim odborom vred. Wratschko se sicer zviija in trudi vzdržati svoj »ugled« in »upliv«, boli ga »nehvaležnost« bivših pristašev — pa mu ne bo nič pomagalo — v lastni občini bo frčal pri prihodnjih občinskih volitvah; za njegovo »slavo« se ne bo nihče več brigal, nobeden več ganil. Moral se bo spoprijazniti z mislijo, da na svetu vse mine, le njegov spomin bo ostal v naši zgodovini in ta zgodovina našega trpljenja ga bo preklinjala kot človeka, ki je imel kosmato vest, kakor Iškarijot in Efijalt, ki sta izdala najsvetejše na svetu — Boga in narod! Zalosten, ostuden spomin! Strašilo za druge, da naj bi ne posnemali Wratschka! Mi se bomo s studom in gnjusom ogibali njegovega groba in niti naših psos ne bomo pustili močiti mu njegovo blatno gomilo.

»Štajerca« se sramujejo Nemci sami. Sram jih je »giftne krote«, in s tem so pokazali, da imajo pravi Nemci vendar še trohico poštenja. Ne tako spodnještajerski nemčurji! — V Hamburgu je bila te dni Bismarckova slavnost, in profesor Polzer je govoril o spodnještajerskih razmerah, o ostudnih karikaturah nemškega naroda, govoril je o »Štajercu«, tem nesramnem izvržku, ter ga obsodil, da dela sramoto vsej Nemčiji. — Glejte, Nemce same je sram tega glasila slovenskih renegatov, a nekateri kmetje ste še tako slepo zaverovani v to lažnivo trobilo! Zaničevanja vredne propalice, slabši kot psi, naj bodo voditelji, vaši maliki?

Zunanje novice.

Telesna kazen v ruski armadi odpravljena. Ruski vladni list je prinesel carjev ukaz, s katerim se odpravi pri vojaštvu kazen šibanja.

Največji japonski list Kyoi-Ku Kai ugovarja zoper neznosni sovinitizem, ki vlada v japonskih šolskih prostorih. V šolah se na vse kriplje neti ogenj sovraštva zoper Ruse in se pretirava moč in vpliv japonstva. Šola ni za take stvari, šola je za učenje. Bodočnost bo dala Japoncem mnogo opraviti s problemi miru, ne pa vojske in ravno sedanji rod bi se moral učiti reševati taka bodoča vprašanja, pa ne zabavljati zoper sovražnika in tratiti dragi čas, zraven pa se napajati z željami po osvojitvi. Vlada med vojsko zanemarja šolo, veliko učiteljev je v vojski, zraven je pa tudi veliko učilnic brez učnih knjig.

Sedem umorov. V Obersteinu pri Pulsnicu (Saško) je nekdo umoril graščaka Freudemberga, njegovo ženo, dve odrasli hčeri in tri vnuke. Potem je poslopje zažgal, da so našli trupla strašno ožgana. Umorov je sumljiv graščakov zet Domschke, ki so ga zaprli.

Večina. Neki tujec je vprašal v blaznici nekega umobolnega, kako da je prišel tja? Umobolni je odgovoril: »Le radi tega, ker sem bil drugačnega mnenja, kakor

drugi ljudje.» — Tujec: «To ni možno.» — Umobolni: «In vendar je tako. Jaz sem rekel: Vsi ljudje so norci! in vsi ljudje so trdili, da sem jaz norec. Zmagala pa je večina in mene poslala v blaznico.»

Učen snažilec čevljev. Sofija je tako srečno mesto, da ima snažilca, ki je obenem tudi profesor in ki je svoje študije dovršil summa cum laude. Še pred kratkim je deloval kot gimnazijski učitelj. Mož je hud Tolstojanec, ki je sedaj postal snažilec čevljev ter «študira» sedaj na oglu najbolj živahne ulice v Sofiji snaženje čevljev. Ta filozofični snažilec čevljev ima vedno dovolj dela. Za 5 ali 10 stotink ti osnaži in izlika čevlje tako, da je veselje. Za nameček dobiš pa še par Tolstojevih izrekov.

Ženski dvoboj. Iz Evanstona, Wyo. se poroča, da je tamkaj gospa Nancy Richardsova v dvoboju na revolverje ustrelila na svojo sosedo Leon Demarsovo. Obe sta se že dolgo sovražili. Dvoboju ni prisostvovala ni ena priča. Po drugem strelu je gospa Demarsova padla zadeta v levo stran prsi na zemljo, toda kljub temu je še streljala, dokler je bil še kak naboj v njenem revolverju. Njena nasprotnica ni bila ranjena. Demarsova je kmalu na to umrla. Kasneje so zmagovalko zaprli. Obe sta bili stari po 30 let. Njuna soproga sta bogata posestnika rudnikov in se nista zmenila za svoje žene.

Soseda Razumnika prašičja reja je naslov ravnokar izišli, 153 srani obsegajoči knjigi s 44 podobami, ki jo je izdala c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. Knjigo je prevel, oziroma priredil za naše razmere družbeni ravnatelj g. Gustav Pirc, in sicer po nemški knjigi dr. Steuerta, kr. profesorja na kmetijski akademiji v Weihenstephanu. Slovenci dosihdob sploh nismo še imeli strokovne knjige izključno za prašičjo rejo in prav gotovo še nobenega strokovnega spisa tako poljudno in vsakemu razumljivo pisane, kakor je omenjena knjiga. Kmetovalčevi bralci že poznajo Razumnikove dobre svete, ker je bil spis priobčen v letošnjem «Kmetovalcu». Ker se je pa kmetijski družbi važno zdelo izdati spis v celoti, zato se je oskrbel ponatis, ki bo vsakemu prašičerejcu dobro služil, zlasti tistim, ki ne bero «Kmetovalca». Na izredno poljuden način v obliki pogovora s sovaščani razklada, poučuje, bodri in svari Razumnik svoje sosede glede prašičje reje, spodbija napačne ugovore in napeljuje k umni in pravi prašičji reji. Na ta način se razpravlja v 43. poglavjih vse, kar se tiče vzreje, reje, krmljenja in oskrbovanja prašičev, pomoči pri porodu ter o poglavitnih navadnih in kužnih boleznih pri prašičih. V knjigi se upošteva izključno sama praksa; nerazumljivih reči ni nič, in tam, kjer se mora kaj vednostnega povedati, je vedel pisatelj izvirnika res tako mikavno in poljudno razložiti, da mora vsakdo razumeti. Dr. Steuer je spisal celo vrsto takih poljudnih knjig za nemške kmete, in da je z njimi pravo zadel, pričuje njih ogromno razširjenje. Prepričani smo, da bo njegova poslovenjena knjiga «Soseda Razumnika prašičja reja» tudi pri nas imela isti uspeh in da ne bo slovenskega prašičerejca, ki bi ne prebral knjige. Kmetijska družba je izdala knjigo v svrhu pospeševanja prašičje reje, zato ji je nastavila ceno samo 1 K s poštnino vred, dasi nemški izvirnik stane 3 K. Knjiga se naroča pri omenjeni družbi ter je denar naprej poslati.

Društvo zmernosti. Presvetla gospa kneginja Kristiana Windisch-Graetz je blagovolila ustanoviti društvo zmernosti in se je to društvo v četrtek, dne 8. t. m. konstituiralo ter so bili izvoljeni v društveno vodstvo gg.: Jak. Jurko, nadučitelj v Tepanjah, načelnikom, Janez Böles blagajnikom, Anton Toman tajnikom, Matija Gričnik in Janez Plah odbornikom. Vpisati se je dalo takoj 30 članov. Lično opremljena društvena soba se nahaja v Evasovi hiši v pritličju na desno in je odprta vsako nedeljo in praznik od devetih dopoldne do večera.

Loterijske številke

vlečene dne 10. decembra:

Trst: 25, 53, 52, 45, 88.

vlečene dne 17. decembra:

Gradec: 56, 84, 9, 78, 48.

Zahvala.

Podpisani se najtopleje zahvaljuje vsem občanom dobovske fare za prijaznost, katero so mu skazali ob priliki njegovega slovesa iz Dobove. Tudi jaz Vam kličem: „Bog Vas ohrani in večkrat na svidenje na mojem novem domu v Brezicah! Živeli!“ Posebno se zahvaljujem gospodu župniku.

Velespoštovanjem

Jakob Suša, gostilničar.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

• • •

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom «Kathreiner» in ne kupujte nikoli, kar se odtehuje odprto.

Listek.

Upornik.

Novela. — Poslovenil S. V. Starogorski.

V.

Drugo jutro po tej dogodbi skliče carica svoje generale in jim zabiči, naj bijejo odločilen boj z upornikom. — Bila je huda bitka; topovi so grmeli, puške prasketale. Orožje se je bliskalo v solnčni svetlobi. Tu so se videle gruče vojevalcev, divji bojni krik je napolnjeval zrak. Buzdovan, kij in meč je švilal po zraku, vzdigoval, padal in zopet vzdigoval, pordečen od krvi. Konji so rezgetali, teptali in divjali. Kdo bo zmagal? Pugačev pošilja vedno nove trume v boj; ne v boj, v mesarsko klanje. Tu leti konj z jezdecem brez glave po ravnini, tam brez jezdec. Nove trume se vračajo na bojišče, boj se širi od ure do ure ljutejši, grozoviteji. Tam je preklal ruski buzdovan glavo kozaku, onega je prebodla sulica kozaka. Kri teče v potokih, boj se je vnel na celi črti — — — — —

Kozaki se začno umikati. Rusi pritisnejo krepkeje, in cele čete upornikov se spuste v beg. A carski vojaki so jim vedno za petami. — Pugačev je bil popolnoma poražen, njegove čete pobite in razpršene ter odpodene v stepe, kjer se je začel upor.

Pugačev se je boril obupno. Videl je konec svoje slave. Ranjen in zasledovan od sovražnika, je bežal s peščico kozakov, spremljan od Tugarova in njegove hčerke Sofije, v nepristopne stepe, iskaje skrivališča. Tam je ležal na kamenju, razmesarjen in krvav in premišljeval svoje napake in pregrehe. Vendar še ni zgubil upanja.

— Tugarov — se obrne k svojemu tovarišu. — Sreča nas je zapustila, ali pri prebivalcih Urala veljam še vedno kot Peter III. To ime zadostuje, da nabere močno armado.

Kozak zmaje začudeno z glavo.

— Zastonj vse upanje! — odgovori trpko. — Vse je zgubljeno in vsako zoperstavljanje nemogoče. Druzega nam ne preostaja, da te prodamo.

— Mene prodati, — zavpije prestrašeno Pugačev in se nekoliko vzdigne. — Ali ne veš, da nam bo Katarina potem trgala ud za udom od telesa?!

— Vem, vem, Pugačev, ali meni se ni treba bati ničesar. Tvoje življenje je odkupnina zame. V jedni uri te zvežem in prodam generalu Samarovemu. Pri teh besedah je pokleknil Tugarov k Pugačevu mu odvzel meč, nadaljeval: — Spomni se na preteklost, Pugačev; si li imel kdaj tovariša, ki bi ti bil tako zvest, kot jaz?! Kdo je bil prvi, ki te je oklical za carja? Jaz, ker sem ti posodil roko za tvoje spletke, ki je rodila toliko gorja, ne misleč na dobiček. Kar sem storil, storil sem zato, ker si bil moj prijatelj od mladosti, ker si bil mož moje hčere. Grdo si ravnal z mojim prijateljstvom, mojo očetovsko ljubezen si teptal! Sedaj je prišla ura maščevanja! Če bi bil ti zmagovalec, mojemu maščevanju bi ne ušel, kakor ne uideš sedaj,

Ako bi ti dobil krono, bi bil jaz prvi, ki bi ti jo izbil raz glavo!

Pugačev postane mrtvaško bled in mrzel pot mu stopi na čelo.

— Barbar — zavpije obupno. — Ali nisem dovolj nesrečen?

— Ne toliko nesrečen kot hudoben.

— Privošči mi časa k pokori!

— Izprosi si ga od carice!

— Milost, Tugarov! ... Ne kaznuj prestopka z izdajstvom!

— Ti si zavrzel mojo hčer, svojo ženo!

Pugačev smrtni strah je naraščal pri vsaki besedi. Izprevidel je, da je jeza kozaka nespravljiva. Z veliko težavo se je privlekel k nogam Sofije, ki je stala žalostno in molče na strani in milo prosil.

— Angelj, zoper katerega sem se v slepoti pregrešil; ali nimaš besede zame?

— Razuzdanec! ona te preklinja — zaupije divje kozak in ga sune z nogo.

— Emelj, jaz ti odpuščam! zašepče komaj glasno Sofija in se plakaje odstrani.

* * *

Štirinajst dni pozneje je bila na velikem trgu v Moskvi zbrana množica ljudstva pred kletko, v kateri je bil izpostavljen jetnik.

Katarina II., ki je tudi prišla gledat, je z mirnodušnostjo zrla na človeka za železnimi stebri.

— Dober dan, Pugačev! je pozdravila nesrečnega pustolovca. Nato se je obrnila k spremljevalcem: Pojdim, komedija je pri kraju. Moram pisati Voltairu in mu razodeti konec!

Drugi dan je bil Pugačev raztrgan. Tako je končal človek, ki je letal previsoko in radi katerega se je prelilo toliko krvi in povzročilo neizmerno gorje.

Tugarov in njegova hčerka sta se vrnila v domače stepe nazaj.

Kmetijsko društvo Lešnica in okolica priredi svojo tomholo na dan sv. Štefana v gostilni g. Iv. Anoška na Ranču. Dobitkov bo okoli sto, glavni dobiček sodček dobrega vina. Po tomboli prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldan. K prav obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

„Knajpovec“, časopis za negovanje zdravja po Kneipovem sestavu, izhaja zadnji dan vsakega meseca v Gorici in stane za celo leto 3 K. Uredništvo lista je v Krapini, upravnništvo pa v Gorici. „Knajpovec“ ima jako poučljive članke za naše ljudstvo, med „Raznoterostimi“ pa prinaša mnogo lepih in zanimivih stvari.

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POKUSITE! Vzorok dragovoljno.
Poštna 6 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zaslonj pošiljati mesečnik.

Vydrova tabarna žitne kave Praga-VIII.

ŠALJIVI ŠTAJERC.

Ukanjeni dacar.

(Spisal Peter Verdnik.)

Dacar Jaka Stikač je imel radi svojega strogega postopanja med gostilničarji le malo prijateljev. Bil je rojen Slovenec ter je v mladosti pasel krave svojega strica. Po nekem storjenem zločinu je pobegnil z doma, boječ se kazni, in dolgo vrsto let ni bilo o njem ne duha ne sluha. Kar nakrat pa se je vrnil v svojo domovino kot vodja, dacarskega oddelka, na kar je bil zelo ponosen.

V tujini je postal — kakor žalibog marsikdo — velik hajlovec, dasiravno je razumel nemščino nič več, kakor Pavliha kožuhe prati.

V neki vasi Stikačevega službenega okraja se nahaja gostilna pri »Belem Zajcu«, kjer je mladi Tone ravno kar prevzel gostilno od svoje matere. Tone je Stikača imel ravnotako rad kakor pijanec prazen žep, dasiravno še ni bil kaznovan, kajti ravnal je s svojo gostilno popolnoma pošteno. Tuhtal je vedno, kako bi Stikaču kakšno zagodel, dokler se mu ni nekega dne ponudila prilika.

Stikač se je v gostilni »Pri Zajcu« kaj rad oglašal, ker se je tukaj dobivala vedno dobra kapijica. Tako je tudi danes sedel v gostilni ter pripovedoval, kako je pri Bunki staknil zaklanega nezadacanega prašiča ter se bahal, kako visoko kaznen bo Bunka plačala.

— To je vendar čudno — pravi Tone, — da ljudje boljše ne skrivajo. Jaz pa, ako bi delal kak »kotrobant«, bi pa tudi dobro skril.

— Pred menoj se ne skriva nič, — pravi Stikač.

— Pojdite, pojdite; jaz stavim z vami, da bom zaklal prašiča, pa ga ne boste našli. — Stikač nategne svoja dolga ušesa ter vsklikne: — Aha, potem pa imate v hiši kakšen skriven prostor? —

— Ne, nobenega, — pravi Tone.

— Deset goldinarjev zgubim, ako skrijete meso enega prašiča pred menoj. —

— Velja! — pravi Tone, — jaz pa deset, ako ga najdete. —

Micika, mlada žena Toneta, katera je pestovala svojega polletnega prvorojenčka, se sedaj oglasi ter brani Tonetu, storiti to nevarno stavo.

— Nič se ne boj, Micika; mali Stanko bo dedoval 10 gl več.

— Jutri popoldne ob 4. uri pridite iskat prašiča. —

— Dobro, pridem, pa pripravite desetak. —

— Prinesite ga tudi vi seboj. —

— Bom, z Bogom toraj! —

Drugi dan točno ob 4. uri vstopi Stikač. Tone je obrezoval novo toporišče za sekiro, dekla Jera pa lupila krompir za večerjo. Micika pa je zibala svoje ljubljeno dete.

— Kar pričnite, gospod Stikač, — pravi Tone; — odprem vam vse, kar zahtevate. —

Stikač začne. Videlo se je precej, da je v iskanju pravi mojster. Vse skrinje, omare in miznice je natančno pregledal, preiskal hišni tlak, toda vse zastonj. Vse druge prostore je preiskal z isto natančnostjo, ali brez uspeha.

— Sedaj pa idimo na podstrešje, — pravi konečno.

— Le pojdimo, — pravi Tone.

Podstrešje je preiskal tudi brez uspeha. Ravno se hoče podati nazaj po stopnicah, ko zagleda v nekem temnem koticu nekaj sumljivega.

— Kaj pa je tam, — vpraša, kazaje s prstom.

— Koklja vali. —

Seveda se hoče Stikač prepričati o resnici.

— Ne hodite tja, — ga svari Tone. — Koklja je zelo huda, vrhutega pa so tam stare in slabe deske. —

— Aha, — se Stikač škodoželjno nasmehne; — tam mora biti prašič, ker mi brani pogledati; ali jaz se ne pustim kar tako odpraviti. —

Stopa torej prav oprezno bližje. Dasiravno je sedaj razločil, da sedi res koklja v rešetu, vendar se hoče popolnoma prepričati ter potiplje z desnico v rešet. V tem trenutku pa se mu zakadi koklja z velikim krikom v obraz, Stikač odskoči, deska se prelomi in tresk! leža je hajlovec pred hišo na tleh, ves bel od črvojedine. Pobral je previdno svoje kosti ter žalostno izpregovoril:

— Iskanje je končano, prašiča nimate. —

— Imam ga, imam; pojdite, da ga vam pokažem. —

Pejga v sobo, odkrije zibelko in v njej je bil prav na dnu v kosce razsekan prašič, zavrt v belo rjuho.

Stikač vrže desetak na mizo ter urno odide z besedami: — Ne pravite nikomur. —

Tone pa je le povedal!

Zobe brez klešč dreti.

Vzemi v lekarni armonike, raztolči figovo perje (tudi star riškonto je dober) in pehtrana, vse pomešaj, da se naredi »ženft« in namaži s tem zob. Dvajset let po smrti ga gotovo izgubiš.

*

Izplačana šala.

Dve mladi gospodični sedita na travniku tik ceste. Ko ugledata moža, ki ima že nekoliko osivelih las, vpraša ga jedna porogljivo: »Oče, ali bo že skoro na planini sneg zapal?« Mož ji odgovori: »O, še dolgo ne, ker se še pasejo telice po travnikih.«

*

Tuji grehi.

Katehet: »Povej mi, ljubi otrok, kateri so tuji grehi?«

Učenka: »Ne vem; vprašajte pa mojega brata ki je bil na tujem, morda on ve.«

Vincenc Wesjak krojaški mojster v Ptuj

Meščanske ulice št. 7 nasproti milarja (Seifensiederei) Remitz-a se uljudno priporoča slavnemu občinstvu, osobito okoličanom za mnogobrojen obisk. V svoji zalogi imam vedno raznovrstne izgotovljene obleke za moške in dečke od najfinejše do priproste vrste, kakor tudi srajce in spodnje hlače, vse to po najnižjih cenah, ker meni ne more nikdo konkurirati. Izdeluje se vsa obleka samo doma in to jako vestno. Kdor je pri meni enkrat kupil, prišel je potem večkrat rad in bil zadovoljen. Jaz sem edini narodni krojač v mestu Ptuj. — Svoji k svojim!

28

Franc Mahorič, gostilničar in trgovec v Ptuj.

Kam gremo?

K narodnemu gostilničarju **Francu Mahoriču**, kjer se dobi pristna vinska kapljica, tudi dobra jabolčnica na drobno in na debelo, dobro pivo iz narodne delniške družbe Laški trg in Žalec.

Naznanja, da ima v svoji trgovini veliko zalogo različnih deželnih pridelkov.

Kupuje in plačuje po najvišjih cenah raznovrstne poljske pridelke.

Ima veliko zalogo moke, riža, otrobov i. t. d.

A. Jurcev naslednik A. Senčar

špecerijska trgovina v Ptuj

priporoča svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, ima tudi veliko zalogo Portland-cementa (Judendorfer Portland-Cement) po najnižji ceni. — Kupuje vedno vsake vrste poljske pridelke, namreč pšenico, hajdino žito (rž), koruzo, vsake vrste fižol, suhe gobe, jajca, maslo, (puter), orehe, kostanj i. t. d., vse to po najvišjih cenah.

Vsega zdravilstva

dr. Ant. Gregorec

praktični zdravnik v Ptuj

ordinuje v Kaiserjevi hiši, Florijanske ulice št. 6.

Indra Tea

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecerijskih, delikatesnih trgovinah. Na debelo razpošilja:

Indra Tea Import Compani Trst.

Glavna zaloga: A. Jurcev naslednik Alojzij Senčar v Ptuj

Praktični in zobozdravnik med. univ. dr. Béla Stuhec, Ptuj

Minoritni trg št. 6 nasproti sodišču

ordinuje od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Zaliva in stavi zobe ter izdeluje **zobovja** z zlatom in kavčukom. Pipanje zobov brez bolečin!

Kovači, pozor!

Najfinejši moravski premog se dobi pri trgovcu **Alojziju Vršiču v Ljutomeru** in sicer po najnižji ceni. Vsak naj se enkrat prepriča in bo ostal vedno odjemalec tega premoga.

21

Družinska pratika

za leto 1905 se dobi pri trgovcu **Al. Vršiču v Ljutomeru**.

22

Vidmaric kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli.“

JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 kron, 24 stekleničic (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 stekleničic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 stekleničic (4 ducati) 16 kron, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 kron.

Manj kakor 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamaškosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bolenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolešnih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni stekleničici 3 krone 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

195—5

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in **slavonska zel**, to sta danes dve najprijubljenější ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želočnih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezn, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIĆ, 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim

Alojzij Voglar, usnjar, Ljutomer

priljubljen slavn. občinstvu svojo zdano pomnoženo zalogo usnja in v to stroko spadata potrebnosti po najnižjih cenah. Kupujem kože ter jih izdelujem točno po najnižjih cenah. Za dobro delo se jamči. **Svoji k svojim!**

Alojziji Uršič

trgovac v Ljutomeru

23

priporoča svojo zalogo zimskega blaga kakor tudi izgovorjene obleke po najnižji ceni. — Blagovolite me s svojim obiskom obilokrat počastiti. — Svoji k svojim!

MILO

Izvrstne pralne moči.

Ceno, ker izdatno.

Monte Christo

Pazite na oblastveno zavarovani vtisek

„MONTE CHRISTO“

Naprodaj v vsaki konsumni zalogi ali pri vsakem večjem trgovcu.

25

Tvornica Apolonovih sveč in mila na Dunaju VII.

Ceno češko

posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12-; belega, jako mehkega, skubljenega K 18-; 24 kg snežnobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštinih stroškov.

33

Benedikt Sachs, Lobes 198, p. Plzen na Češkem.

Zahtevajte brezplačno in franko

moj veliki ilustrirani cenik o dobrih solidnih in cenjenih urah, zlatnini in srebrenini

36

Hans Konrad

prva tovarna za ure v Mostu (Brux)

št. 1375, Češko

Nikelnasta anker-remont-ura, sistem Roskof-patent, z nikelnasto verižico in futralom gld. 2-50, 3 komadi 7 gld., 6 komadov gld. 13-50. Ista z dvojnima pokrovom gld. 3-50. Pristna srebrna remontoir-ura, odprta gld. 3-80, pristna srebrna oklopna verižica gld. 1-20. Nikelnasta budilka gld. 1-45, 3 komadi 4 gld., s ponoči se svetlečim kazalnikom gld. 1-65, 3 komadi gld. 4-50. Za vsako uro strogo reelno triletno pismeno jamstvo. Nobene rizike! Zamenjava dovoljena ali pa se denar vrne!

Zalagatelj veliko gosposkih in samostanov.

Java kava

direktno od pridelovalca.

Pošilja se 5 kg vrečiča colnine pros a, brez vseh stroškov na vsako poštino postajo.

Marka **Javafior**, najfinejša, «surova» gld. 6-65
fina, zelena, » » 6-20
Javabrazil, mešanica, «surova» » 5-75
Kapucinska mešanica «pečena» » 7-
Tudi druge vrste kave po zelo ugodni ceni.

Čaj

1 kg: gld. 2-80, — 4 gld. — gld. 5-50.

39

Turk & Co.

posestnik plantaž na otoku Java. Pošiljatve iz skladišča v luki.

Trst, Acquedotto 62.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in ne nadkripljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo

in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine, po teh provzročene. Tudi delujejo izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter «koliko» in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izviraajočole boleti.

Te kapljice so najboljšie sredstvo proti bolezni na maternici in «madronu» in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobiva se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se edino in točno le pod naslovom:

„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov trg št. 80 poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K	— h.	4 ducati (48 stekl.)	14 K	60 v.
2 „ (24 „)	8 „	— „	5 „ (60 „)	17 „	— „
3 „ (36 „)	11 „	— „			

Priznanih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so z posebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelič, šivilja; Jožef Seljanič, kmet, i. t. d.

Mestna lekarna v Zagrebu,

Mestni trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena leta 1860.

Ustanovljena leta 1860.

Trte naprodaj.

Vsena vinogradnikom uljudno naznanjam, da imam za jesen in prihodnjo pomlad več tisoč suho cepljenih trt za prodati in sicer: Šipon rumeni 2000, laški rilček 1000, silvanec zeleni, cepljeni na R. Portalis 1000. Cena za komad I. vrste 18 h, II. vrste 10 h.

Oglasiti se je ustmeno ali pismeno pri

Alojziju Matjašiču, trtničarju v Dragoviču
pošta Jursinci pri Ptuj.

31

Trgovski sotrudnik

mlad, priden in pošten, išče službe. Nastop po dogovoru.

Naslov pove upravništvo «Slov. Štajerca» v Kraju.

41

Stanje hranilnih vlog nad
19 milijonov kron.

Stanje rezervnega zaklada
nad 650.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rotočva

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdržane obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menjice in vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Spljetu.

Akcijski kapital 1.000.000 K.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške
ženitninske kavicije.

Eskomt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Največja in najcenejša

domača narodna eksportna trrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Priznano dobro blago!

Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.

H. Suttner

urur

v Kranju (Kranjsko).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov za Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogo finih in natančno izdelanih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Mali dobiček, veliko spečevanje. — **Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto.**

Opomba. Da je moje blago zares fino in ure zanesljivo idočje, je dokaz to, da razpošiljam iste na vse kraje sveta. Kdor hoče kupiti dobro idočjo uro, naj se zaupno obrne na mojo trrdko.

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznano najboljše oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.